ROMATHAN

DIVADLO
ROMATHAN
uvádza

MIESTO PRE RÓMOV
THAN FERDAL O ROMA

(Hudobno-dramatická freska z histórie a súčasnosti Rómov)
(Bašaviben, gilaviben the khelíben
andal o Romengro čirlaluňipen the akanuňipen)

KOŠICE · SLOVAKIA

Plagát akad. mal. Peter Kocák

Dezider Banga

ĽUD S TVÁROU SLNKA

Nemôžem už mlčať,
ty ľud môj, s tvárou slnka.
Ó, ty ľud môj.
s bronzovou tvárou
tisícročného ohňa,
nosíš kovový závoj
na tvári,
ktorý každý večer
ako najjasnejšia hviezda
zažiari.

Ó, koľkokrát ti už svet
ublížil,
vypálil fialové znamienka,
ó, vydedenec
na nekonečnom nebi,
pre tvoje deti
ani jedna hviezda nezažiari?

Mlčal si tisícročia
ako pyramída,
ale v tvojom srdci je
nekonečná láska skrytá.

Nikdy si nestaval katedrály,
oheň je tvoj kostol,
pred ktorým si kľakáš,
čiernymi očami sa modlíš,
ohňu sa spovedáš.

Mlčal si tisícročia,
nad tvojimi tichými ústami
vyrástla už hora.
Hora plná ozvien
a nesplnených
cigánskych túžob.

Ó, Rómovia,
hrdí ako čierny mramor!
V prachu ciest sa rodia,
v prachu ciest umierajú.
Doteraz nevedno,
kde sa končí život
a kde sa rodí hlina.

Mlčali sme
tisícročia,
ale srdcia máme plné
nevyrieknutých viet
- ako more,
do ktorého celý život vteká
modrá rieka.

O NIPO MUJEHA KHAMESTAR

Našti imar e čhib phandľi ľikerav,
tu miro nipo, mujeha khamestar.
Ó, mire manuša,
bronziko mujeha
ezeraberšengra jagatar,
hordines apsinakro šlajiris
tele mujeha,
so sako raťi
sar nekžužeder čercheň
labarela.

Ó, kecivar tut e luma
dukhľarďa,
lilava lenca avri labarďa.
Ó, bidžajstraris
pro biagorutno zegos,
tire čhavengre
dojekh čercheň na labol?

Tiri čhib phandľi ezeraberša,
sar faraunoskro khera,
ča andro tiro jilo
biagorutno kamiben garudo.

Na thovehas upre katedrala,
e jag tiri khangeri,
vaš late pre phuv peres,
kale jakhenca tut modlines,
jagake šeptines.

E čhib phandľi ezeraberša,
upral tire phandle vušta
heďos imar barila.
Heďos pherdo šuňibena
the biovijavinde
romane kamľaribena.

Ó, Romale,
barikane, sar kalo bar!
Pro dromeskri čik uľon,
pro dromeskri čik meren.
Dži akanake na džanel pes,
kaj o dživipnaskro agor
u kaj pes uľol e čhik.

E čhib phandľi ľikerahas
ezeraberša,
phirahas pherde jilenca
na avri phende lavenca
- sar baro paňi,
savi sa dživipen pherďol
leňenca.

Do rómskeho jazyka preložila a prebásnila **Anna Koptová**

Romano teatro Romathan Košice - Slovakia
Rómske divadlo Košice - Slovensko

6. sezóna 1997/1998 20. premiéra

Daniela Hivešová - Šilanová

THAN PERĎAL O ROMA

**(Bašaviben, giľaviben the kheliben
andal o Romengro čirlatuňipen the akanutňipen)**

MIESTO PRE RÓMOV

(Hudobno-dramatická freska z histórie a súčasnosti Rómov)

Andre romaňi čhib thoďa / Preložila: **Anna Koptová**
Bašavibnaskeri buťi / Hudobná inštrumentácia:
Ivan Pacanovský a **Ján Saloka**
Hudobno-dramaturgická spolupráca: **Milan Godla**
Dramaturgia: **Daniela Šilanová**
Khelibnaskeri buťi / Choreografia:
Juraj Kubánka a. h., Tibor Lakatos a. h., Juraj Pleško
Teatroskero than / Scéna: **Štefan Hudák a. h.**
Uravipen / Kostýmy: **Hana Cigánová a. h.**
Korepetícia: **Vlastimil Tichý a. h.**
Hlasový pedagóg a zbormajster: **Ivan Pacanovský**
Inšpicient: **Juraj Pleško**
Réžia: **Ján Šilan**
Vedúci javiskovej techniky: **Juraj Vaňo**
Zvuk a svetlo: **Dušan Sýkora**
O gada side / Kostýmy ušila: **Marta Očkovičová a. h.**
Garderóba: **Janka Pavljaková, Mária Polláková**

V librete sú použité úryvky z literárnych diel rómskych autorov: **Dezider Banga** (Gilutňi O nipo mujeha khamestar - Báseň Ľud s tvárou slnka), **Vladimír Oláh** (Gilutňi Sar uľol muršoro - Báseň Keď sa narodil chlapček), **Margita Reiznerová** (Paramisi Romano gendalos - Rozprávka Rómske zrkadlo), **Anna Koptová** (Gilutňi Dživeha - Báseň Budeš žiť) a úryvky zo štúdie **Mileny Hübschmannovej o pôvode a histórii znaku kruhu - kolesa - na rómskej vlajke.**

TEATROSKERE MANUŠA THE SO LEN KEREN
OSOBY A OBSADENIE

CHÓR	**Soňa Samková**
CHÓR, Starý Róm	**Milan Godla**
MALÝ RÓM	**Róbert Hudy**
RÓM	**Jaroslav Viola, Jozef Holub**
KALO, ženích	**Marián Balog, Jozef Holub**
LULUĎI, jeho nevesta	**Jolana Badžová, Alenka Klempárová**
ČARINA, jeho milá Matka, Stará matka, Rozprávačka, Mária Terézia, Krstná matka, lekárka	**Katarína Farkašová, Magda Kokyová**
Rómsky kráľ Cisár Žigmund, Kráľ Karol VI., podnikateľ	**Fero Moró, Ladislav Deme a. h.** **Ľudovít Dančo**
Kráľ Kristián III., Vezír, Zbohatlík Pápež, Dvoran, Brat, Acibiskup parížsky, Dôstojník SS	**Róber Bikár** **Ivan Zezulka**
Maximilián I., Dráb, Policajt, Skín	**Maroš Balog**
Kráľovná Izabela	**Edita Ružičková**
Dráb, Žandár, Časník, Skín	**Juraj Pleško**
Brat, Arcibiskup	**Ondrej Ferko**
„Dáma"	**Jolana Badžová, Alenka Klempárová**
Ženička	**Marta Horváthová**
Dievčatko	**Sabínka Horvátová**

Tancujú:
tanec moldavských Rómov -
Dana Dudyová, Fero Moró, Juraj Pleško
tanec maďarských Rómov -
Marta Horváthová, Emília Hudyová, Magda Žigová, Róbert Bikár, Peter Ferenc, Dezider Hricko
Ďalej účinkujú:
členovia zboru a tanečného súboru Divadla ROMATHAN
Hrá orchester Divadla ROMATHAN pod vedením
Dezidera Baloga

Celoštátna premiéra 20. decembra 1992
OBNOVENÁ PREMIÉRA 19. decembra 1997
(Pri príležitosti 5. výročia uvedenia prvej premiéry)

Premiéry Divadla ROMATHAN

(1) Daniela Hivešová-Šilanová: THAN PERĎAL O ROMA - MIESTO PRE RÓMOV Hudobno-dramatická freska z histórie a súčasnosti Rómov. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 20. 12. 1992 - Košice**

(2) Milan Húževka - J. A. Gerlachovský: KORI KATVAĽI - SLEPÁ ŠNÚRKARKA Činoherná rozprávka pre deti 1. stupňa ZŠ. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 8. 3. 1993 - Košice**

(3) ORCHESTER DIVADLA ROMATHAN SA PREDSTAVUJE Rómsky ľudový klasický repertoár. Dirigent: Karol Adam. **Premiéra 4. 5. 1993 - Bratislava**

(4) SAR O DEL KERĎA LE ROMES - AKO BOH STVORIL RÓMA Pohybová rozprávka podľa ľudového rozprávania pre najmenšie deti. **Premiéra 2. 10. 1993 - Bratislava**

(5) Anna Nemogová - Kolárová: SAR ULICA LAVUTÁ - AKO SA NARODILI HUSDLE Hra v ôsmich obrazoch. Scénická hudba: Karol Adam. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 4. 12. 1993 - Košice**

(6) Jaroslav Viola: ROMAŇI APSAJ - RÓMSKA SLZA Hra v dvoch dejstvách. Réžia: Jaroslav Viola. **Premiéra 12. 3. 1994 - Košice**

(7) „LAČHO ĎIVES, ROMAŇI GILI!", „DOBRÝ DEŇ, RÓMSKA PESNIČKA!" Zmes autorských piesní členov divadla v štýle pop-rom. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 19. 3. 1994 - Chambery, Francúzsko**

(8) POP-ROM 2, Zmes autorských piesní členov divadla v štýle pop-rom. Réžia: Ján Šilan, **Premiéra 11.6.1994 - Tarnów, Poľsko**

(9) Daniela Hivešová-Šilanová - Magda Kokyová: KALI KAMAŠLI - ČIERNE TOPÁNKY Činoherná rozprávka pre najmenšie deti v spoluúčinkovaní detského divadelného súboru pri Divadle ROMATHAN - **ROMATHANORO**. Réžia: Magda Kokyová. **Premiéra 24. 6. 1994 - Stará Ľubovňa**

(10) Elena Lacková - Daniela Hivešová-Šilanová: BARO PRIMAŠIS BARO - VEĽKÝ PRIMÁŠ BARO Rómska rozprávka v 2 dejstvách pre staršie deti a mládež. Réžia: Daniela Hivešová-Šilanová. **Premiéra 2. 12. 1994 - Košice**

(11) Magda Kokyová: GILORI - PESNIČKA Rozprávková hra pre najmenšie deti v spoluúčinkovaní detského divadelného súboru pri Divadle ROMATHAN - **ROMATHANORO.** Réžia: Magda Kokyová. **Premiéra 16. 12. 1994 - Košice**

(12) Emil Lotjanu - Jevgenij Doga: O ROMA DŽAN UPRE... CIGÁNI IDÚ DO NEBA... Muzikál v dvoch častiach a 16 obrazoch. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 23. 4. 1995 - Prešov**

(13) Jozef Ferko- Daniela Hivešová-Šilanová: HARANGOZINDE PETALA - ZVONIACE PODKOVY Rozprávka pre najmenšie deti v podaní študentov Strednej umeleckej školy s piesňami Ondreja Ferku. Réžia: Daniela Hivešová-Šilanová. **Premiéra 28. 9. 1995**

(14) „LAČHES HIN, TE O ROM ASAL", „DOBRE JE, KEĎ RÓM SA SMEJE" Pásmo scénok, rómskeho humoru, porekadiel, tancov a piesní. Dirigent: Dezider Miko. Réžia: Ján Šilan. **Premiéra 14. 1. 1996 - Valaliky**

(15) Ondrej Ferko: BIG-BAND Hudobný program autorských piesní v štýle pop-rom. Dirigent a réžia: Ondrej Ferko. **Premiéra 16. 1. 1996 - Košice**

(16) Federico Garcia Lorca: RATVALO BIJAV - KRVAVÁ SVADBA Tragédia z klasického repertoáru. Preklad do rómskeho jazyka: Anna Koptová. Scénická hudba: Norbert Bodnár. Réžia: Vladimír Bálint. **Premiéra 1. 3. 1996 - Košice**

(17) Soňa Samková - Daniela Miklášová: MURAĎI LULUĎI - ZVÄDNUTÁ RUŽA Balada. Scénická hudba: Ondrej Ferko. Réžia: Juraj Svoboda. **Premiéra 5. 12. 1996 - Košice**

(18) Štefan Rajko - Daniela Miklášová: O CHARŤAS THE O BENG - KOVÁČ A ČERT Rozprávková hra s pesničkami pre najmenšie deti. Hudba: Ondrej Ferko. Réžia: Magda Kokyová a Ján Šilan. **Premiéra 24. 3. 1997 - Košice**

(19) Jaroslav Viola: ROMAŇI APSAJ - RÓMSKA SLZA Hra v dvoch dejstvách. Piesne a scénická hudba: V. Tichý a Karol Adam. Réžia: Jaroslav Viola. **Obnovená premiéra 7. 11. 1977 - Košice**

CENY UDELENÉ ZA UMELECKÚ PRÁCU ZDRUŽENÍM DIVADELNÍKOV SLOVENSKA A SLOVENSKÝM LITERÁRNYM FONDOM

1993 - Ivana Ferencová a Milan Godla
1994 - Daniela Hivešová-Šilanová
1995 - Marián Balog
1996 - Ján Šilan

Vedenie Divadla ROMATHAN
Riaditeľ divadla: **Karol Adam**
Umelecký šéf: **Ján Šilan**
Vedúci orchestra: **Dezider Balog**

Bulletin zostavila Daniela Hivešová-Šilanová